

ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

*Гаврашенко С.Е., здобувач вищої освіти,
Sgavrashenko@gmail.com*

*Науковий керівник: Шевченко І.Ю., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Витрати підприємства відіграють суттєву роль у його діяльності. Вони обмежують прибуток і в такий спосіб впливають на розмір отримуваних для подальшого розвитку підприємства ресурсів. Витрати підприємства визначають мінімальну ціну продукції до точки беззбитковості або за додаткового замовлення – величину змінних витрат і широко застосовуються в ціноутворенні за умови використання планового прибутку або рентабельності (здатність отримувати прибуток від будь-яких видів діяльності або від активів підприємства). З іншого боку, витрати підприємства визначають його цінову конкурентоспроможність, можливість використання цінових методів конкурентної боротьби та запас фінансової міцності за наявною кон'юнктурою ринку.

У таблиці 1 наведені результати аналізу різних поглядів щодо визначення сутності витрат та вирішено три принципові підходи.

Таблиця 1 - Підходи до сутності витрат підприємства [1-3]

Підхід	Типові визначення
1	2
Фінансовий	<ul style="list-style-type: none"> - форма платежів за використовувані блага, отримані із зовнішнього середовища; - витрати прирівнюються до фактичних грошових вибуттів; - виплати, які підприємство повинно зробити, або доходи, що підприємство зобов'язане забезпечити постачальнику ресурсів, щоб відвернути ці ресурси від альтернативних способів їхнього використання.
Ресурсний	<ul style="list-style-type: none"> - вартість ресурсів, використовуваних для створення нової вартості; - витрати виробничих факторів, потрібних для реалізації підприємством своєї діяльності, у грошовому виразі; - комплекс ресурсів надходить у процесі виробництва на вхід системи й надалі трансформуються в корисні предмети на її виході; - вартість ресурсів, використовуваних надалі для отримання прибутку або інших цілей організації.

Закінчення таблиці 1

1	2
Обліковий	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства; - сума витрат, що виникає у процесі господарської діяльності. - виражені в грошовій формі витрати, яких підприємство зазнає у процесі здійснення своєї господарської діяльності.

Ґрунтуючись на результатах аналізу розуміння сутності витрат, пропонується визнати таке:

- витрати суб'єкта господарювання пропонується розглядати як вартісний вираз обміну і трансформації ресурсів підприємства, а також їхнього невідшкодованого виходу за межі підприємства;
- обмін ресурсів як процес надходження факторів виробництва на підприємство, що супроводжується оплатою за них у формі грошових платежів;
- цільова трансформація ресурсів майже завжди супроводжується створенням нової вартості. [2]

Під некомпенсованим виходом за межі підприємства його ресурсів пропонується розуміти відсутність надходження на підприємство інших факторів виробництва замість відчужених ресурсів. Типовий приклад некомпенсованого виходу ресурсів – сплата податків або витрати на виготовлення продукції з невиправним браком. Нова вартість не створюється, і не в кожному разі некомпенсованого виходу ресурсів за межі підприємства відбуватимуться фінансові платежі. Однак, безсумнівно, підприємство в цьому разі зазнаватиме витрат.

Література.

1. Дробишева О.О. Сучасні методи управління витратами на підприємстві. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 5. С. 90–94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2018_5_19 (дата звернення: 21.09.2022).
2. Свистун Л.А. Удосконалення системи управління витратами підприємства в умовах нестабільної економіки. *Економіка і регіон*. 2017. № 4. С. 57–62. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2017_4_11 (дата звернення: 22.09.2022).
3. Витрати підприємств: суть, сучасні підходи до їх оцінки та управління. *Вісник економічної науки України*. 2018. № 2 (35). С. 113–120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2018_2_23 (дата звернення: 22.09.2022).